

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۹/۲۶

شماره: ۳۴۵۷/ص

پیوست: دارد

بِلَغَةِ الْعِلْمِ

معاونان محترم پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی تحت پوشش وزارت عتّف

با سلام و احترام

پژوهش‌فناوری معاونت

UNIVERSITY
OF TABRIZ

استناد آفین
دانشگاه تبریز
پژوهش فناوری
سال ۱۴۰۰

اخیراً کتاب «بینایی ماشین یک رویکرد سخت‌افزاری / نرم‌افزاری» تأليف جناب آقای دکتر قادر کریمیان خسروشاهی و سرکار خانم دکتر مریم شعاران و ویرایش دوم کتاب «زمین‌شناسی عمومی برای چگرافیا» تأليف آقای دکتر محمدحسین رضائی مقدم و دکتر محسن مؤید، توسط انتشارات دانشگاه تبریز به زیور طبع آراسته شده است. به پیوست طرح روی جلد و صفحات مقدماتی این کتاب جهت اطلاع رسانی و بهره‌برداری لازم تقدیم می‌شود. امید است این اثر یاری‌رسان استادان، دانشجویان و پژوهشگران باشد.

لطفاً دستور فرمایید در صورت درخواست نسخه‌هایی از این عنوان، با شماره تلفن‌های ۰۴۱۳۳۴۲۵۶۲ و ۰۳۳۹۲۶۶۹ تماس حاصل شود. همچنین امکان خریداری کتاب بینایی ماشین از طریق وب سایت <https://gkarimian.ir> نیز فراهم می‌باشد.

دکتر جلال شیری

معاون پژوهش و فناوری دانشگاه تبریز

آدرس: تبریز، بلوار ۲۹ بهمن، دانشگاه تبریز، حوزه ریاست
تلفن: ۰۴۱ - ۳۳۳ ۹۳ ۶۳۰ | نمایر: ۰۴۱ - ۳۳۳ ۴۴ ۲۷۳ | کد پستی: ۵۱۶۶۱۶۴۷۱
ایمیل: chancellery@tabrizu.ac.ir | وبسایت: www.tabrizu.ac.ir

زمین‌شناسی عمومی برای جغرافیا

(ویرایش جدید)

General Geology for Geography (Second Edition)

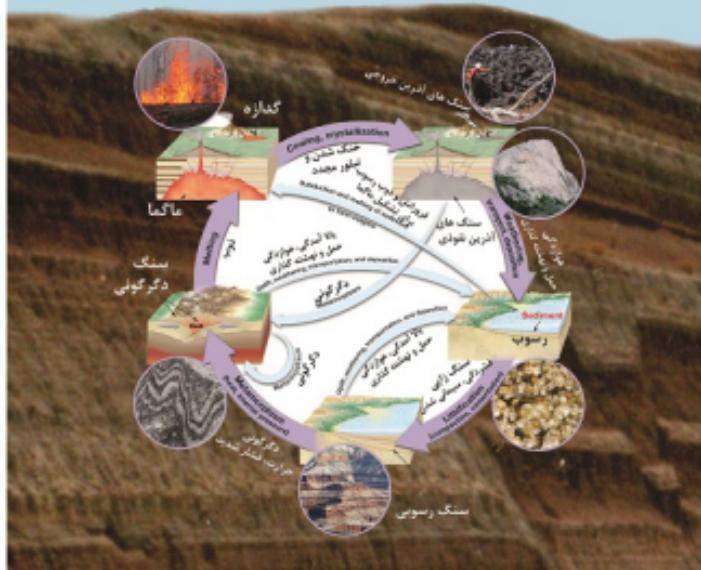
تألیف:

دکتر محمدحسین رضائی مقدم

استاد گروه زمین‌وراق‌گویی، دانشگاه تبریز

دکتر محسن مؤید

استاد گروه علوم زمین، دانشگاه تبریز

۱۹۸۶-۱

زمین‌شناسی عمومی برای جغرافیا (ویرایش جدید)

تألیف: دکتر محمدحسین رضائی مقدم و دکتر محسن مؤید

General Geology for Geography (Second Edition)

By:

Dr. Mohammad Hosseini Moghaddam

Professor, Department of Geomorphology, University of Tabriz

Dr. Mohsen Moayyed

Professor, Department of Earth Sciences, University of Tabriz

9 789647 589765

زمین‌شناسی عمومی

برای جغرافیا

دکتر محمدحسین رضائی مقدم
استاد گروه ژئومورفولوژی دانشگاه تبریز

دکتر محسن مؤید
استاد گروه علوم زمین دانشگاه تبریز

انتشارات دانشگاه تبریز
تبریز-۱۴۰۱

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
فروست
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
موضوع
شانسه افزوده
شانسه افزوده
ردی بندی کنگره
ردی بندی دیوبی
شماره کتابشناسی ملی

:- رضائی مقدم، محمدحسین، ۱۳۴۵.
 :- زمین‌شناسی عمومی برای جغرافیا/محمدحسین رضائی مقدم، محسن مؤید.
 :- تبریز: دانشگاه تبریز، انتشارات، ۱۳۸۵.
 :- ۳۳۲ ص.: مصور (رنگی)
 :- انتشارات دانشگاه تبریز؛ ۲. ۴۷۸-۲.
 :- ۹۷۸-۹۶۴-۷۵۸۹-۷۶-۵
 :- فیبا
 :- کتابنامه: ص. ۳۴۷.
 :- زمین‌شناسی
 :- مؤید، محسن، ۱۳۴۲.
 :- دانشگاه تبریز. انتشارات
 QE ۲۶/۲
 ۵۵۱ :
 ۴۱۵۳۵-۸۵ : شماره کتابشناسی ملی

زمین‌شناسی عمومی برای جغرافیا (ویرایش جدید)

دکتر محمدحسین رضائی مقدم- دکتر محسن مؤید	تألیف:
محمدرضا دشتی	ویراستاری ادبی:
انتشارات دانشگاه تبریز؛ ۲. ۴۷۸-۲.	ناشر و فروست:
اردیبهشت ۱۴۰۱ - سوم	تاریخ و نوبت چاپ:
۵۰۰ نسخه	شماره کان:
۹۷۸-۹۶۴-۷۵۸۹-۷۶-۵	شابک:
۵۲۰۰۰ ریال	قیمت:
فرهود پورنجم	طراح جلد:
pprs.tabrizu.ac.ir	سایت:
اداره چاپ دانشگاه تبریز	لیتوگرافی، چاپ و صحافی:

این اثر مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر شخص حقیقی یا حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر منتشر، پخش، عرضه، تکثیر یا تجدید چاپ نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

نشانی: تبریز - بلوار ۲۹ بهمن - دانشگاه تبریز - تلفن: ۰۴۱۳۳۳۹۵۰۰۱ و ۰۴۱۳۳۳۹۲۶۵۵
نمبر: ۰۴۱۳۳۲۹۴۱۱۹ آدرس پست الکترونیکی: publication@tabrizu.ac.ir

تقدیم به

بَارَكَاهُ الْهِي

إِنَّ صَلَاتِي وَسُكْنِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

فهرست مطالب

۱.....	فصل اول
۱.....	معرفی علم زمین‌شناسی
۱.....	۱-۱ مقدمه.
۱.....	۱-۲ تعاریف علم زمین‌شناسی
۲.....	۱-۳ تقسیم‌بندی علم زمین‌شناسی
۷	فصل دوم
۷	ساختمان زمین
۷	۲-۱ مقدمه.
۷.....	۲-۲ طبقه‌بندی لایه‌های زمینی
۱۰	۲-۳ بررسی‌های لرزه‌ای یا ژئوفیزیکی ساختمان درونی زمین
۱۵	فصل سوم
۱۵.....	کانی‌های تشکیل دهنده زمین
۱۵.....	۳-۱ مقدمه.
۱۵.....	۳-۲ کانی‌ها و شیمی آن‌ها
۱۶	۳-۳ عناصر و اتم‌ها
۲۲	۳-۴ کانی‌ها و شناسایی آن‌ها
۳۱	۳-۵ منشاء تشکیل کانی‌ها
۳۳	۳-۶ طبقه‌بندی تشریحی کانی‌ها
۴۱	فصل چهارم
۴۱.....	سنگ‌ها و خواص فیزیکی و شیمیایی آن‌ها
۴۱	۴-۱ مقدمه.
۴۲	۴-۲ سنگ‌های آذرین

۵۲	۴-۳ سنگ‌های رسوبی.....
۵۹	۴-۴ سنگ‌های دگرگونی.....
۶۴	۴-۵ چرخه سنگ.....
۶۷	فصل پنجم.....
۶۷	چینه‌شناسی و محیط‌های رسوب‌گذاری.....
۶۷	۱-۵ مقدمه.....
۶۷	۲-۵ چینه‌شناسی.....
۶۹	۳-۵ طبقه‌بندی محیط‌های رسوب‌گذاری.....
۷۴	۴-۵ فرآیند تبدیل رسوبات به سنگ‌های رسوبی.....
۷۷	فصل ششم.....
۷۷	زمان در زمین‌شناسی.....
۷۷	۱-۶ مقدمه.....
۷۷	۲-۶ تعیین سن نسبی.....
۸۰	۳-۶ تعیین مطلق.....
۸۳	۴-۶ ستون زمین‌شناسی و مقیاس زمان در زمین‌شناسی.....
۸۶	۵-۶ حیات در فانروزوئیک.....
۹۳	فصل هفتم.....
۹۳	زمین‌شناسی ساختمانی.....
۹۳	۱-۷ مقدمه.....
۹۳	۲-۷ زمین‌شناسی ساختمانی.....
۱۱۳	فصل هشتم.....
۱۱۳	زمین‌ساخت و نظریه اشتقاق قاره‌ها.....
۱۱۳	۱-۸ مقدمه.....
۱۱۳	۲-۸ حرکات و تغییر شکل‌های پوسته زمین.....
۱۲۷	۳-۸ نظریه اشتقاق قاره‌ای.....

۱۳۳	فصل نهم.....
۱۳۳	آتشفشنان‌شناسی.....
۱۳۳	۱-۹ مقدمه.....
۱۳۴	۲-۹ ساختمان دستگاه آتشفشنانی.....
۱۳۷	۳-۹ طبقه‌بندی آتشفشنان‌ها براساس ویژگی فوران.....
۱۴۲	۴-۹ سنگ‌های آتشفشنانی و رده‌بندی صحرایی آن‌ها.....
۱۴۲	۵-۹ آتشفشنانی در ارتباط با تئوری تکتونیک ورقه‌ای.....
۱۴۷	فصل دهم.....
۱۴۷	زمین‌لرزه‌شناسی.....
۱۴۷	۱-۱۰ مقدمه.....
۱۴۷	۲-۱۰ امواج زمین‌لرزه.....
۱۴۸	۳-۱۰ پارامترهای اصلی زمین‌لرزه.....
۱۵۱	۴-۱۰ شدت زمین‌لرزه.....
۱۵۱	۵-۱۰ بزرگی یا بزرگای زمین‌لرزه.....
۱۵۵	۶-۱۰ تعیین مکان و زمان وقوع زمین‌لرزه.....
۱۵۸	۷-۱۰ علایم وقوع زمین‌لرزه.....
۱۵۸	۸-۱۰ عوامل وقوع زمین‌لرزه.....
۱۶۲	۹-۱۰ ارتباط بزرگی و شدت زمین‌لرزه با خسارت.....
۱۶۵	۱۰-۱۰ تمهیدات لازم هنگام وقوع زمین‌لرزه.....
۱۶۷	فصل یازدهم.....
۱۶۷	زمین‌شناسی آزمایشگاهی و صحرائی.....
۱۶۷	۱-۱۱ مقدمه.....
۱۶۷	۲-۱۱ انواع لوب و ذره‌بین.....
۱۶۸	۳-۱۱ چکش‌ها و قلم زمین‌شناسی.....
۱۷۰	۴-۱۱ میکروسکوپ‌های زمین‌شناسی.....
۱۷۴	۵-۱۱ دستگاه مطالعه سیالات درگیر.....
۱۷۵	۶-۱۱ کمپاس و آلتی متر.....

۱۸۲	۷-۱۱ استریوسکوپ
۱۸۴	۸-۱۱ سامانه موقعیت یاب جهانی
۱۸۷	فصل دوازدهم
۱۸۷	نقشه‌های زمین‌شناسی
۱۸۷	۱-۱۲ مقدمه
۱۸۷	۲-۱۲ روش تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی
۱۸۸	۳-۱۲ تشخیص سریع عوارض زمین‌شناسی در نقشه‌های زمین‌شناسی
۲۰۰	۴-۱۲ معرفی نقشه‌های زمین‌شناسی ایران
۲۰۳	منابع و مأخذ
۲۰۷	پیوست‌ها
۲۱۵	نمایه